

Szkoły narodowe w muzyce

Szkoły narodowe to kierunki narodowe w muzyce, rozwinięte na fali prądów romantycznych i budzenia się poczucia odrębności narodowej w XIX wieku, opierające się na tematyce historycznej, na folklorze i zdobyczach muzyki europejskiej. Najwcześniejsze były tendencje narodowe w Rosji, w Czechach, an Słowacji, we Francji. W Polsce zyskały najdojrzały kształt w dziełach F. Chopina i St. Moniuszki.

Szkoła rosyjska

Zainteresowanie rosyjską muzyką ludową pojawiło się już w pierwszej połowie XIX wieku za sprawą Michała Glinki i Aleksandra Dargomyżskiego. Do ich osiągnięć nawiązywali później twórcy młodszej generacji. Najpełniej ideę tę udało się zrealizować grupie kompozytorów określanej jako Wielka Piątka (lub *Potężna Gromadka*). Założycielem i przywódcą był **Mili Bałakiriew** (1836-1910), a pozostałymi członkami: **Cezar Cui** (1835-1918), **Aleksander Borodin** (1833-1887), **Modest Musorgski** (1839-1881), **Mikołaj Rimski-Korsakow** (1844-1887). Członkowie grupy byli muzykami – amatorami, jedynie Rimski-Korsakow zdecydował się później na gruntowne studia muzyczne.

Działalność Wielkiej Piątki związana była z Petersburgiem. Początkowo muzycy przyjaźnili się i współpracowali konsekwentnie realizując postawione sobie cele. Sięgali do rdzennej muzyki rosyjskiej, opracowując pieśni melodie ludowe. Tworzyli muzykę programową korzystając z historii Rosji, ludowych podań i baśni. Łączyli elementy kultury zachodniej, narodowej rosyjskiej i orientalnej. Po jakimś czasie ich drogi się rozeszły i realizowali obrane cele w indywidualny sposób.

Twórczość obejmuje m.in.:

A. Borodin, *Książ Igor* (opera)

W stepach Azji Środkowej (poemat symfoniczny)

M. Musorgski, *Obrazki z wystawy*

Noc na Łysej Górze (fantazja symfoniczna)

Borys Godunow, Chowańszczyzna (opery)

M. Rimski-Korsakow, *Szecherezada*

Bajka o carze Saltanie, Śnieżynka (opery)

W okresie działalności Wielkiej Piątki tworzył, również w Petersburgu **Piotr Czajkowski** (1840-1893). Nie był z nią związany, a nawet był krytykowany przez niektórych jej członków. Obok Musorgskiego został uznany za najwybitniejszego kompozytora rosyjskiego XIX wieku. Związki Czajkowskiego z muzyką narodową były równie silne jak u Wielkiej Piątki, a jego styl muzyczny niesie ze sobą olbrzymi ładunek emocjonalny.

Twórczość obejmuje m.in.:

- 6 symfonii
- 3 koncerty fortepianowe w tym *Koncert fortepianowy b-moll*
- opery m.in.: *Eugeniusz Oniegin, Dama Pikowa*
- balety m.in.: *Jezioro łabędzie, Dziadek do orzechów, Śpiąca królewna*
- miniatury fortepianowe m.in. cykle *Pory roku, Album dziecięcy*